

Donec Ecclesia, quae est corpus Christi, nescit diem illum & horam, tadiu nec ipse filius dicitur diem illum & horam scire. Dicitur autem scire secundum propriam significationem, sicut est in confuerudine scripturarum. Apostolus enim Salvatorem dicit nescientem peccatum, quia non peccauit. Præparat autem filius scientiam diei illius,

& horam cohereditibus sue promissis, Tunc duo erunt in agro, vnum assumeret, & vnum relinqueret. Duo molentes in mola, vna assumeret, & vna relinqueret.

Epist. 30. p.
pe princip.

In Vigilate ergo: quia nescitis debere intelligi, non enim virginem filio angelos preposuerit, sic enim ait: {Neque angelorum neque filii.} AVG. ad Eusebium: Si ergo Euangelium dicit: De die illa & hora nemo scit. Tu autem dicas: Ego autem dico, neque menem, neque annum aduentus ipsius scire posse. ita enim hoc videatur sonare, tanquam non possit sciri, quo anno venturus sit: sed possit sciri qua hebdomada annorum, vel qua Decade, tanquam dicitur diffiniri inter annos, nisi pater solus, seu si non expedierat Apollonis scire, vt pendule expectationis incerti, semper credant eum esse venturum, quem ignorant quando venturus sit: & ideo quasi ex superioribus concludens dicit: {Vigilate ergo, quia nescitis qua hora Dominus vester venturus sit.} Et non dicit: Quia nescimus, sed Nescitis, scilicet vt offendat se diem iudicij non ignorare. CHRY. in Hom. Vnde autem tempore veniente, & inopinata, & pluribus lacrimis. hoc enim & Paulus dicit: Cum dixerint. Pax & securitas, runc repentinus eis superueniet interitus: vnde & hic subditur. Sicut enim erant in diebus illis ante diluvium, comedentes & bibentes. RABA. Non igitur hic iuxta Marcionis & Manichei errorem, coniugia vel alimenta dabantur, cum in suis successione, in illis natura sint posita subficia: sed immoderatus licitorum vobis arguitur. HIERO. Quaritur autem, quomodo supra scriptum est: Surgens contra gentem, & regnum contra regnum, & erunt pestilentie & fames & terremoti: & num ea futura meminerunt, que pacis indicia sunt? sed aeternandis post pugnas & cetera quibus valet genus humani, brevi sublectura pax sit, qui erunt post nos vix ad nouissimum eius aduentum, quia ad omnes pertinet quodammodo, tunc enim vixique venierit dies illa, cum venierit eius dies, vt talis hinc exeat, qualis iudicandus est illa die, ac per hoc vigilare debet omnis Christianus, ne imparatum eum inueniat Domini aduentus. Imparatum enim inueniet ille dies, quem imparatum inuenierit sua vite ultima dies. ORIGEN. Vani autem sunt omnes, sive qui consummatione mundi scire se proponit, tunc quando erit, sive qui vite proprie finem scire gloriantur, quem nemo cognoscere potest, nisi Spiritus sancto illuminaret. HIERONYMUS. Premio autem patrisfamilias exemplo, cur relictici consummationis diem, manifestus docet cum subdito: Illud autem scire, quoniam si scire patrisfamilias, qua hora for venturus est, vigilare vixique, & non sineret perfodi domum suam. ORIGEN. Paterfamilias domus, et sensus hominis, domus autem eius est anima, fui autem diabolus. Est autem omnis fermo contrarius, qui non per naturalen introitum intrat, ad animam negligenter, sive qui foderit domum, primum destruens quodam naturalis aduersio animae, id est naturales intellectus, & per ipsam directionem ingredi, poliolar animam. Aliquoties inuenit quis furem in ipsa perfessione, & comprehendens eum percussorem sermonem immitens, interficit ipsum. Non autem in die fui recte, quando illuminata est a Sole iustitia anima hominis studiorum: sed in nocte, id est in tempore adhuc malitia permanentis, in qua cum fuerit aliquis, possibiliter est & si non habuerit virtutem solis, quod tamen illustretur ex aliquo splendore verbi, quod est lucerat adhuc quidem manens in malitia: sed tamen habens propofitum meliorum & vigilantium, ne perfidiora hoc eius propofitum, vel in tempore tentationum, vel in quarumcumque calamitatibus maxime fui solerit venire, volens perfodere anima domum. GREGORIUS. Vel neficiente patrifamilias fur domum perfudit, quia dum a sui custodia spiritus dormierit, imprudentia mors veniens carnis nostra habitaculum irrumptit, & eum quem dominum domus dormientem intueretur, necat: quia dum ventura dama spiritus minime præuidet, hunc mortad supplicium neficiens rapit, furi autem resisteret, si vigilaret, quia aduentum iudicis, qui occulte animam rapit, praecavens ei penitentem occurret, ne impunitus periret. Horam vero ultimam circa Dominum voluit esse incognitam, vt semper possit esse suspecta, vt dum illa preuidere minime possumus, ad illam sine intermissione prepareremus: propter quod sequitur. Ideoque estote parati, quia nescitis qua hora

Eadem confessio est: sed quia unitatem diuinitatis Patris & Fili Catholicon, fides predicabit, & hereticorum falsitas impugnabit, fidem confessionis utriusque diuni arbitrij iudicium compabit, vnum assumendo, & alium relinquendo. REMIGIUS. Vel his verbis, tres ordines Ecclesiae demonstrantur, per duos in agro, ordo predicatorum, qua hora Dominus vester venturus est, illud autem scire, vnum simile sciatur, id est re ipsa experientia illa hora & die, que preparauit Deus. BASIL. Legi quoque in cuiusdam libro, si lumen non vngit, sed adiutorium, sed adiutorium.

In Vigilate ergo: quia nescitis debere intelligi, non enim virginem filio angelos preposuerit, sic enim ait: {Neque angelorum neque filii.} AVG. ad Eusebium: Si ergo Euangelium dicit: De die illa & hora nemo scit. Tu autem dicas: Ego autem dico, neque menem, neque annum aduentus ipsius scire posse. ita enim hoc videatur sonare, tanquam non possit sciri, quo anno venturus sit: sed possit sciri qua hebdomada annorum, vel qua Decade, tanquam dicitur diffiniri inter annos, nisi pater solus, seu si non expedierat Apollonis scire, vt pendule expectationis incerti, semper credant eum esse venturum, quem ignorant quando venturus sit: & ideo quasi ex superioribus concludens dicit: {Vigilate ergo, quia nescitis qua hora Dominus vester venturus sit.} Et non dicit: Quia nescimus, sed Nescitis, scilicet vt offendat se diem iudicij non ignorare. CHRY. in Hom. Vnde autem tempore veniente, & inopinata, & pluribus lacrimis. hoc enim & Paulus dicit: Cum dixerint. Pax & securitas, runc repentinus eis superueniet interitus: vnde & hic subditur. Sicut enim erant in diebus illis ante diluvium, comedentes & bibentes. RABA. Non igitur hic iuxta Marcionis & Manichei errorem, coniugia vel alimenta dabantur, cum in suis successione, in illis natura sint posita subficia: sed immoderatus licitorum vobis arguitur. HIERONYMUS. Premio autem patrisfamilias exemplo, cur relictici consummationis diem, manifestus docet cum subdito: Illud autem scire, quoniam si scire patrisfamilias, qua hora for venturus est, vigilare vixique, & non sineret perfodi domum suam. ORIGEN. Paterfamilias domus, et sensus hominis, domus autem eius est anima, fui autem diabolus. Est autem omnis fermo contrarius, qui non per naturalen introitum intrat, ad animam negligenter, sive qui foderit domum, primum destruens quodam naturalis aduersio animae, id est naturales intellectus, & per ipsam directionem ingredi, poliolar animam. Aliquoties inuenit quis furem in ipsa perfessione, & comprehendens eum percussorem sermonem immitens, interficit ipsum. Non autem in die fui recte, quando illuminata est a Sole iustitia anima hominis studiorum: sed in nocte, id est in tempore adhuc malitia permanentis, in qua cum fuerit aliquis, possibiliter est & si non habuerit virtutem solis, quod tamen illustretur ex aliquo splendore verbi, quod est lucerat adhuc quidem manens in malitia: sed tamen habens propofitum meliorum & vigilantium, ne perfidiora hoc eius propofitum, vel in tempore tentationum, vel in quarumcumque calamitatibus maxime fui solerit venire, volens perfodere anima domum. GREGORIUS. Vel neficiente patrifamilias fur domum perfudit, quia dum a sui custodia spiritus dormierit, imprudentia mors veniens carnis nostra habitaculum irrumptit, & eum quem dominum domus dormientem intueretur, necat: quia dum ventura dama spiritus minime præuidet, hunc mortad supplicium neficiens rapit, furi autem resisteret, si vigilaret, quia aduentum iudicis, qui occulte animam rapit, praecavens ei penitentem occurret, ne impunitus periret. Horam vero ultimam circa Dominum voluit esse incognitam, vt semper possit esse suspecta, vt dum illa preuidere minime possumus, ad illam sine intermissione prepareremus: propter quod sequitur. Ideoque estote parati, quia nescitis qua hora

hora filius hominis venturus est. CHRY. in Hom. Hic videtur confundere eos, qui non tantum studium faciunt anima sua, quantum studia circa pecunias, qui furem expectant.

HILAR. Quamvis dominus supra in communione, nos ad indecessam vigilante cura fuerit adhortatus: speciale tamen populi principibus,

idest Episcopis in expectatione adiuutis; suo solicitudinem manat. Hanc in seruorum fidem, atque prudenter tem propositum familiæ significat, commoda aquæ utilitates populi sibi commissi curantem. vnde dicit:

{Quis putas est fidelis seruus & prudens, quem constituit dominus supra familiam suam, vt det illis cibum in tempore? Beatus ille seruus, quem cu veritatem Dominus seruus illius, in die qua non sperat, & hora qua ignorat, & diuidet eum, par temque eius ponet cum hypocritis: illic erit fletus & stridor dencium. Episto.8. in princ.

suo. Moram facit Dominus subdit. {Si autem dixerit malus seruus ille in corde suo: Morat Dominus meus venire, & ceperit percutere. AVG. VST. ad Eusebium: Ex moribus huius seruus aparet animus eius, quos mores licet breviter magister bonus curavit exprimeret. i. superbi cum dicit:

{Et ceperit percutere conseruos suos, atque luxuriam cum dicit. Manducet autem & bibat cum ebrios, ne quod dicebat. Morat facit dominus meus desiderio sui Domini dicere crederetur. Quo modo enim ardebat ille qui dixit: Sitavit anima mea ad Deum utrum, quando veniam? Dicendo enim quando veniam, moras se perpeti moleste ferebatur, etiam quod tempore acceleratur, defidio tardum videtur. ORIGEN. Peccat autem in Deum, quicunque Episcopus, qui non quasi conseruus ministrat: sed quasi dominus, & frequenter ut amarus Dominus per vim dominatur, & non sufficiens suscipit, sed epulatur cum ebrios, & semper fo- minat, quia post multum temporis venturus est Dominus. RABA. Typice etiam potest intelligi conseruos percutere conscientias infirmorum, verbo vel exemplo: viariare. HIERO. Quid autem dicit: {Venit Dominus feru illius, in die qua non sperat, & hora qua ignorat. Ad hoc dicit: vt sciat quando non putatur Dominus tunc eum esse venturum, & vigilante ad sollicitudinem dispensatores admonet. Porro, quod dicit: Diuidet eum non est intelligentium, quod gladio eum dissecet, sed a Sanctorum conforto eum separat. ORIGEN. Vel diuidet eum, quando spiritus eius, id est spirituale donum reverteretur ad Deum, qui dedit eum. Anima autem cum corpore suo vadit in gehennam. Iustus autem non diuiditur, sed anima eius vadit cum spiritu, id est spirituali dono ad regna celstria. Qui autem diuiduntur, non habent postmodum in se partem spiritualis doni, quod erat a Deo: sed relinquunt pars quae erat ipsorum, id est anima quae cum corpore purificatur. vnde sequitur: {Et partem eius ponet cum hypocritis.} HIERONYMUS. Cum his videlicet, qui erant in agro, & qui molestabant & nihilominus derelici sunt. Sepè enim dicimus hypocritam aliud esse, & aliud offendere: sicut & in agro, & in mola item nec amplius teneamus nobis quam his, qui necessitate patiuntur. Prudentes autem, vt prudenter intelligamus indigenitatem causas, properas sunt indigentes, & vniuersi sive dignitatem quo educatus est, & quantum necessarium habet. Multa enim sapientia opus est ei, qui bene vult dispensare Ecclesiasticis redditus. Sit & fidelis seruus & prudens, vt non effundat rationabilem, & spirituale cibum, quibus non oportet, voleat ostendere se esse prudentem, illis, qui magis necessarium habent verbum, quod mores eorum adsciperet, & vitam componat, quam quod illuminat scientiam lucem, aut ne eis, qui possunt accusari audire, pigrat expone altiora, ne exponentes vilia contemnatur ab his, qui natura literunt ingeniosi, aut per exercitationem secularis sapientia acuti. CHRY. in Hom. Adaptatur etiam, & ad principes secularis parabola, vnumquaque enim his, qui habent ad communem vtilitatem vti oportet, non ad documentum conseruorum, neq; ad peditum suipius, sive habeat sapientiam, sive principium, sive aliud quodcumque. RABA. Dominus autem Christus est, familia autem lupra quam constituit est Ecclesia Catholica. Difficile est ergo invenire in vno, & vt prudens sit & fidelis, non autem impossibile: nec enim beatificaret eum, qui non potest esse, cum subdit: {Beatus ille seruus, quem cum venerat, dicit: Vigeamus, quia breuis est & incerta est vita ista, quamvis tardius venturus sit dominus. Tertius dicit: Vigilemus, quia brevis & incerta est vita ista, & nesciimus quando venturus est dominus. Quid autem aliud hic dicit, quam quod cum audiatur Euangelium dicere. {Vigilate quia nescitis qua hora venturus sit dominus. omnes quidem p̄ se desiderio regni Dei, hoc volume esse verum, quod poterat primus, deinde si factum fuerit, gaudebit cum illo secundus & tertius. si autem factum non fuerit, metuendum est ne inter ipsas moras perturbentur, qui crederant quod dixerat primus, & incipiant dominum aduentum non tardum putare, sed nullum. Qui autem credit quod dicit secundus, tardius dominum esse venturum, si fallum fuerit, nulli turbabuntur in fide, sed inopinato gaudio perfruentur. Qui autem quid horum verum sit ignorare se confitetur: illud optat, hoc tollerat,}

Quis putas est fidelis seruus & prudens, quem constituit dominus supra familiam suam, vt det illis cibum in tempore? Beatus ille seruus, quem cu veritatem Dominus seruus illius, in die qua non sperat, & hora qua ignorat, & diuidet eum, par temque eius ponet cum hypocritis: illic erit fletus & stridor dencium. Episto.8. in princ.

n. Quis putas est fidelis seruus & prudens, quem constituit dominus supra familiam suam, vt det illis cibum in tempore? Beatus ille seruus, quem cu veritatem Dominus seruus illius, in die qua non sperat, & hora qua ignorat, & diuidet eum, par temque eius ponet cum hypocritis: illic erit fletus & stridor dencium. Episto.8. in princ.

Quis putas est fidelis seruus & prudens, quem constituit dominus supra familiam suam, vt det illis cibum in tempore? Beatus ille seruus, quem cu veritatem Dominus seruus illius, in die qua non sperat, & hora qua ignorat, & diuidet eum, par temque eius ponet cum hypocritis: illic erit fletus & stridor dencium. Episto.8. in princ.

Quis putas est fidelis seruus & prudens, quem constituit dominus supra familiam suam, vt det illis cibum in tempore? Beatus ille seruus, quem cu veritatem Dominus seruus illius, in die qua non sperat, & hora qua ignorat, & diuidet eum, par temque eius ponet cum hypocritis: illic erit fletus & stridor dencium. Episto.8. in princ.

Quis putas est fidelis seruus & prudens, quem constituit dominus supra familiam suam, vt det illis cibum in tempore? Beatus ille seruus, quem cu veritatem Dominus seruus illius, in die qua non sperat, & hora qua ignorat, & diuidet eum, par temque eius ponet cum hypocritis: illic erit fletus & stridor dencium. Episto.8. in princ.

Quis putas est fidelis seruus & prudens, quem constituit dominus supra familiam suam, vt det illis cibum in tempore? Beatus ille seruus, quem cu veritatem Dominus seruus illius, in die qua non sperat, & hora qua ignorat, & diuidet eum, par temque eius ponet cum hypocritis: illic erit fletus & stridor dencium. Episto.8. in princ.

Quis putas est fidelis seruus & prudens, quem constituit dominus supra familiam suam, vt det illis cibum in tempore? Beatus ille seruus, quem cu veritatem Dominus seruus illius, in die qua non sperat, & hora qua ignorat, & diuidet eum, par temque eius ponet cum hypocritis: illic erit fletus & stridor dencium. Episto.8. in princ.

Quis putas est fidelis seruus & prudens, quem constituit dominus supra familiam suam, vt det illis cibum in tempore? Beatus ille seruus, quem cu veritatem Dominus seruus illius, in die qua non sperat, & hora qua ignorat, & diuidet eum, par temque eius ponet cum hypocritis: illic erit fletus & stridor dencium. Episto.8. in princ.

Quis putas est fidelis seruus & prudens, quem constituit dominus supra familiam suam, vt det illis cibum in tempore? Beatus ille seruus, quem cu veritatem Dominus seruus illius, in die qua non sperat, & hora qua ignorat, & diuidet eum, par temque eius ponet cum hypocritis: illic erit fletus & stridor dencium. Episto.8. in princ.

Quis putas est fidelis seruus & prudens, quem constituit dominus supra familiam suam, vt det illis cibum in tempore? Beatus ille seruus, quem cu veritatem Dominus seruus illius, in die qua non sperat, & hora qua ignorat, & diuidet eum, par temque eius ponet cum hypocritis: illic erit fletus & stridor dencium. Episto.8. in princ.

Quis putas est fidelis seruus & prudens, quem constituit dominus supra familiam suam, vt det illis cibum in tempore? Beatus ille seruus, quem cu veritatem Dominus seruus illius, in die qua non sperat, & hora qua ignorat, & diuidet eum, par temque eius ponet cum hypocritis: illic erit fletus & stridor dencium. Episto.8. in princ.

Quis putas est fidelis seruus & prudens, quem constituit dominus supra familiam suam, vt det illis cibum in tempore? Beatus ille seruus, quem cu veritatem Dominus seruus illius, in die qua non sperat, & hora qua ignorat, & diuidet eum, par temque eius ponet cum hypocritis: illic erit fletus & stridor dencium. Episto.8. in princ.

Quis putas est fidelis seruus & prudens, quem constituit dominus supra familiam suam, vt det illis cibum in tempore? Beatus ille seruus, quem cu veritatem Dominus seruus illius, in die qua non sperat, & hora qua ignorat, & diuidet eum, par temque eius ponet cum hypocritis: illic erit fletus & stridor dencium. Episto.8. in princ.

Quis putas est fidelis seruus & prudens, quem constituit dominus supra familiam suam, vt det illis cibum in tempore? Beatus ille seruus, quem cu veritatem Dominus seruus illius, in die qua non sperat, & hora qua ignorat, & diuidet eum, par temque eius ponet cum hypocritis: illic erit fletus & stridor dencium. Episto.8. in princ.

Quis putas est fidelis seruus & prudens, quem constituit dominus supra familiam suam, vt det illis cibum in tempore? Beatus ille seruus, quem cu veritatem Dominus seruus illius, in die qua non sperat, & hora qua ignorat, & diuidet eum, par temque eius ponet cum hypocritis: illic erit fletus & stridor dencium. Episto.8. in princ.

Quis putas est fidelis seruus & prudens, quem constituit dominus supra familiam suam, vt det illis cibum in tempore? Beatus ille seruus, quem cu veritatem Dominus seruus illius, in die qua non sperat, & hora qua ignorat, & diuidet eum, par temque eius ponet cum hypocritis: illic erit fletus & stridor dencium. Episto.8. in princ.

Quis putas est fidelis seruus & prudens, quem constituit dominus supra familiam suam, vt det illis cibum in tempore? Beatus ille seruus, quem cu veritatem Dominus seruus illius, in die qua non sperat, & hora qua ignorat, & diuidet eum, par temque eius ponet cum hypocritis: illic erit fletus & stridor dencium. Episto.8. in princ.

Quis putas est fidelis seruus & prudens, quem constituit dominus supra familiam suam, vt det illis cibum in tempore? Beatus ille seruus, quem cu veritatem Dominus seruus illius, in die qua non sperat, & hora qua ignorat, & diuidet eum, par temque eius ponet cum hypocritis: illic erit fletus & stridor dencium. Episto.8. in princ.

SECUNDVM MATTHEVM

tollerat in nullo eorum errat, quia nil eorum, aut affirmat aut negat.

C A P . X X V .

H R Y S O S T O . In superiori Parabola Dominus

penam ostendit eius qui percuriebat, & inebrieba-

Hom. 79.

tur, & bo-

na Domi-
ni sui dispergebat. In
hac autem parabola

punitio[n]em inducit
etiam ei, qui vilita-

tem non afferat, neque

copiose h[ab]et, quibus

indiget sibi preparat,

babeant enim fatu-

virgines oleum: sed

non copiose, unde di-

citur: { Tunc simile

erit regnum calorum

decem virginib[us]. }

H I L A . Ideo aut[em]

dicitur. Tunc, quia de-

mago die Domini, de quo supra agebatur omnis hic sermo est.

C H R Y S O . Regnum autem calorum presentis temporis Ec-

clesia dicitur, sicut & ibi. Mirer filius hominis angelos suos, & col-

ligent de regno eius omnia scandala. H I L A . Similitudinem

autem decem virginum faturum, atque prudentium, quidam sim-

pliciter interpretantur in virginibus, quarum alia iuxta Apostolum,

& corpore & mente sunt virgines, alia virginitatem tantum

corporum referunt, vel carera opera non habent, vel partem

cu[m]s[ic]tia referunt, nihilominus mente nupserunt. Sed mihi

videtur ex superioribus, aliis esse sensus qui dicitur: Et non ad

virginalia corpora, sed ad omne hominum genus hanc compara-

tionem pertinere. G R E G O . in Hom. In quinque enim cor-

poris sensibus, vnu[s] quisque subdividit geminatus, geminatus autem

quinarium denariu[m] perficit. Et quia ex utroque sexi fideliu[m],

multitudine colligitur, sancta Ecclesia decem virginibus sensibus de-

nunciatur, ubi mali cum bonis, reprobri cum electis admixti sunt,

re[st]e simile virginibus prudentibus, & fatu[us] phibetur. C H R Y .

in Hom. Ideo autem ponit parabolam hanc in virginum perfo-

ra, ut ostendat quod licet virginitas magna quid sit: tamen si ab

operibus misericordia sit destituta, cum adulteris foras elicitur.

O R I G E N . Vel sensus omnium, qui receperunt verbum Dei,

virgines sunt. Tale enim est verbum Dei, vt de sua munditate ac-

moderetur omnibus, qui per suam doctrinam recesserunt ab ido-

lorum cultura, accelererunt autem per Christum ad Culturam,

unde sequitur: Quia accipientes lampades suas, exierunt obuiam

sponso & sponsa. } Accipiunt enim lampades suas, id est organa

sua naturale, & egrediuntur de mundo, & de erroribus, & venient

obuiam Saluatoris, qui semper paratus est venire, ut ingrediantur si

mulcum dignis ad beatam sponsam Ecclesiam. H I L A R . Vel

sponsus atque sponsa est in corpore Dei: namque spiritu caro sponsa est, lampades aurea sunt, qui acceperunt, ani-

marum splendentium lumen est, qui sacramento baptismi splen-

denterunt. A V G . de Verbis Domini: Vel lampades quae manus

gau[n]t, opera sunt, dictum est enim. Luceat opera vestra

coram hominibus. G R E G O . Qui autem recte credunt, & iuste

vivunt, simillimunt quinque prudentibus, qui autem profun-

dunt fidem Iesu, non autem preparant, qui non operibus

ad salutem, reliquis quinque virginibus fatuis. unde subditur:

{Quia autem etis erant fatua, & quinque prudentes. }

H I L A R . Sunt enim quinque sensus, qui festinat ad cœlestia,

& superna desiderant. De viu autem & audi, & ta[u] speciali-

ter quidem fidem. Q uod vidimus, quod audiimus, quod oculis no-

nstris persumimus, & manus nostra palpauerunt. De gau[n]: Guau-

te & vide quoniam suavis est dominus. De odoratu: In odore y[n]

guentiori tuorum currimus. A V G V S T . de Ver. Dom. Vel per

quinque virgines significatur quinque parita continencia a car-

nis illecebribus, continentibus est enim animi appetitus a voluntate

oculorum, aurium, oculi, faciens, gustandi, & tangendi. Sed quia ista

continencia partim coram Deo fit, vt illi placeatur interior gau-

dio conscientie, partim coram hominibus tantum, vt gloria hu-

mana capiat, quinque dicuntur sapientes, & quinque stulta-

vtraque tamen virgines, quia vt traconte continentia est, quāmuis

dieu[re] so fomite gaudet. O R I G E . Sicut autem sequuntur fe-

spolas inuidem virtutes, & qui ymag[is] habent omnes habeat, si &

sensus omnes alterutrum se subsequent, propterea necesse est,

vt aut omnes quinque sensus sint prudentes, aut omnes fatui.

H I L A R . Vel absolute in quinque prudentibus, & quinque fa-

tuis, fidelium atque infidelium est constituta diu[n]io. G R E G O .

Notandum vero est, quod omnes lampades habent: sed non omnes

clamor

CAPUT XXV.

87

A erores mitrunt, & eis vana gaudia tanquam fatuus consilando, aliquam de his mercede commodi temporalis accipiunt. Dicitur ergo: Ite ad ven. & eme. vo. i. videamus nunc quid vos adiuvent, qui vobis laudes vendere conseruerunt. Dicunt autem: Ne for. non sif.no & vo. } quia alieno testimonio non suavitur quic-

quam apud Dei, cui

secreta cordis appa-

rent, & vix quicque

sibi sufficit, cui testi-

monium perhebat

conscia sua. H I L A R .

Verum, quia iam emē

di tempus excederat,

& adueniente iudici

die locus non erat p[ro]p[ter]e

nitentia, non noua

parare opera, sed p[re]p[ar]e

teritorum rationem

coguntur exoluere.

A bijt autem qui quinque talen-

ta accepert, & operatus est in

vnde sequitur: { Cum

autem i[nt]er emere, ve-

spon. & que parata erant intra cum eo ad nuptias. H I L A R . Nu-

ptia autem immortalitatis afflumio est, inter corruptionem,

arque incorruptionem, ex noua societate coniunctio. C H R Y .

In Ho. Per hoc autem quod dicit. Dum i[nt]er emere, ostendit quia

est misericordia operis eluctus, qui vasculis corporum

continerat. O R I G E . Sed lampades factarum virginum extin-

guuntur, quia earum opera que clara hominibus foris appa-

ruerunt, in aduentu iudicis intus obscurantur. vnde sequitur: { Fa-

tua autem sapientibus dixerunt: Date nobis de olio veltro, quia

lampades nostræ extinguuntur. } Q uid autem, quod tunc a pru-

dencibus oleum perunt: nisi quod in aduentu iudicis, cum se i[n]t]rus

vacuas inuenient, testimonium foris querentibus, qui gaudia

decepere, proximis dicant: Quia nos quasi finis operis repellit confi-

citis, dicite de nostris operibus quod vidistis. A V G V S T . de

Ver. Dom. Vel aliter: Euntibus illis emere, id est inclinantibus se

in ea que foris sunt, & foliis gaudie querentibus, qui gaudia

interna non nouerant, venit illi qui iudicat. Et quia parata erant,

id est quibus coram

Deo. De confusione enim id semper inquirit, vnde gaude-

re animu[m] solerit. Itaque hominum, qui corda non vident, testimoniū

volunt habere apud Deum, qui cordis in p[re]fector est: sed quorum

facta aliena laude fulcuntur eadem subfracta deficiuntur: vnde & ea

lampades extinguuntur. Vel virgines quae lampades suas que

runtur extinguit, ostendunt eas ex parte lucere, & tamen non ha-

bent lumen indeficens, nec opera perpetua. Si quis igitur habet

animu[m] virginalis, & amatorem est p[re]dictum, non debet mediocri-

ter esse contentus his, qui cito exarcent, & ortu cautele are-

funt, sed perfectas virtutes sequuntur, vt lumina habeat sempiternu[m]. C H R Y . in Hom. Non solum ha[ve] virgines stulte erant, quoniam hinc recellerunt misericordia parentes: led quia afflita-

bit ibi accepturas, ibi in portu[m] queuerunt. Q uamvis autem

illis virginibus prudentibus nihil misericordia sit, quia propter

misericordiam maxime fuerunt approbat: non tam sicut virgines

sua petitione potite sunt. Sequitur: { R[ed]ierunt prudentes con-

scentes: { Ne forte non suffici[us] & vobis. } Hinc autem discimus,

quod nullus nostru[m] adire poterit, nisi homines, cum quibus in-

veniuntur. H I L A R O N Y . Dolore autem repulsonis compulsa appellationem

ingeminat, dominios inuocando patrem, cuius in vita sua mi-

sericordiam contempserunt. A V G . de Ver. Dom. Non autem

dicitur est, quod emerunt oleum: & ideo intelliguntur sicut nullo

tempore, & iustitia occasio non relinquitur, vnde sequitur: { Et clau-

sa est ianua. } A V G . de Ver. Dom. Recepit enim illis, qui sunt in

angelicas vitam commutati, clauditur aditus ad regna calorum,

non enim post iudicium patet precus ac meritum locu[m]. H I L .

Et tamen cum iam p[re]tentur nullum est tempus, fatuus occur-

reunt, aperte fibi adiutum rogant, vnde sequitur: { Nouissime autem

veniunt, & reliqua virgines dicentes: Domine domine, aperi no-

}. H I L A R . Egregia in Domini appellatione confessio iudicium fi-

dei est: Sed quid prodeit vocem invocare, quem oper